

ИЛИЯ БЕШКОВ БОТЕВ

chitanka.info

И днес българският дух стои завързан в един възел, брулен от времето и стихииите, гложан от покварата и скептицизма! И е неразвързан! Това е Ботев, който дойде да ни освободи, а направи от всички ни свои роби.

Любовта му, пълната му саможертва за народа и земята го направиха чуден, невероятен. По примера на Караджата и Левски, които пламенно възлюби и последва, той пожела да бъде между самодивите, орлите и милостивите вълци. Сега може би той е там!...

Той видя народа, земята си — видя майка си и либето си, но вече беше много късно да се спре при тях — той само ни ги посочи, отмина ги и „умря“. Защото времето му се беше изпълнило, а смъртта беше победена приживе.

Защо го понесохме в душите и сърцата си? Защо пеем песните му и тръпки лаят по тялото ни? Какво получихме от слабите му ръце, та благодарността ни към него стана толкова огромна и ние толкова немощни за нея?

Нима смъртта е приятна и гробът — удобен за почивка! Та не са ли по-приятни парковете на Париж и по-удобни хотелските легла? А народът — нима е сега повече роб или повече свободен оттогава? Кое от Ботевите желания е осъществимо, за да се убедим в разума и ползата на делото му?

Тоя луд син всели в нас божествената си лудост и тялото му се сви като спарушена ябълка върху пръстта, която той целуна, и ние нито го потърсихме, нито го намерихме.

Неговият дух обаче се понесе с песен и тревога над страната ни и стана небе на България.

В нея пеят същите робини и жънат същите жътварки — песните им се предават по радиото, а потта им се стича на същата земя. Слънцето изпича хляба на нивите, жари наведените гърбове — тънка пара се издига и от тях, и от разораната пръст. Като дъждовния облак тоя син в най-чист порив я напои с алената си кръв и върху нея ведно с вятъра прошумя неговият стих, затрептя като копие, забито в жива плът.

Стенанията, воплите, радостта и глъчката се носят като чучулигите и орлите над земята; като вълци бродят и вият, а хорската безнадеждност се търкаля като тръне от вятъра в полето. Земята е населена, земята е жива, земята пее и проклина...

Какво ти даде тоя син, от кого искаше той да те защити и кой му подшушна тоя подвиг — да умре, както всичките ти синове издъхват прави върху тебе? Сигурно е умрял от любов към теб и от гняв към тия, които не те обичат. Най-простата и велика любов!

Той опозна своя народ чрез сърцето си; и него даде, за да го запази от безсърдечните. Той даде на земята ни своето име, а нас назова „свои братя невръстни“ — да помним и знаем и като него да мрем за тая чудно хубава и вечна майка-земя.

Ех, майко, ти ни раждаш и пак ни прибираш! Какво ще правиш ти без песента, воплите и бунта на децата си? Ти би онемяла! Пощади децата си, които те обичат!

Ще догорят ли запалените от поета надежди и ще стихне ли огънят на пламналия дух, обхванал простите народни души? Та какво са робството или свободата пред тоя огън и тая любов, които нямат начало, нито край? Но без тях смъртта и пустотата ще се веселят в сърцата ни, ще ни сковат и изпепелят, а ние ще обеднеем, па макар и всред най-тлъсто благоденствие.

Ботев прие онемялата и заглъхнала земя от дедите ни, насели я и я ожени за вековете, изяви българския човек, даде му път за изминаване, определи съдбата му и мястото му в света и историята, а с това го направи смислен за самия него и задължителен за другите народи.

Без Ботев няма България! „На тая робска земя“ той стана небе, което я огрява и оплодява — самата нея и свободния дух на тия, които я работят.

Той не пожела да направи повече, защото наистина няма по-велико от това — да оплодиш народа си, да превърнеш въздишките му в стих, плача му — в песен и страданието му — в подвиг и саможертва!

И в най-облачните и бурни дни българската земя ще има своето слънце — Ботев!

Париж, 1939

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.